

Lärarhögskolan i Stockholm KURSPLAN
Institutionen för individ,
omvärld och lärande

1(4)

ITV05N

Fastställd: 2004-03-15

Reviderad: 2005-06-13

Reviderad: 2005-12-21

Versionsnr: 3

Kursplanen gäller fr. o m termin V06

SPECIALPEDAGOGISK GRUNKURS 10 poäng **Basic Special Education, 10 Credit Points/15 ECTS**

LÄRDOK-kod: ITV05N

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen ingår i det allmänna utbildningsområdet och är en tvärvetenskaplig kurs om 10 poäng på 1-20-poängsnivån i specialpedagogik inom lärarprogrammet. Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen har godkänts av Institutionen för individ, omvärld och lärande 2004-02-25 och fastställts av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning 2004-03-15. Revidering av kursplanen är beslutad av Institutionen för individ, omvärld och lärande 2005-05-25 och 2005-11-02 och fastställd av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning (GRUFF) 2005-06-13 och 2005-12-21.

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

Antagen till lärarutbildningen.

3 SYFTE

Kursens övergripande syfte är att de studerande utvecklar fördjupade kunskaper för att förebygga och åtgärda svårigheter i lärandemiljöer. Vidare är syftet att de studerande utvecklar förmåga att:

- Finna pedagogiska lösningar på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.
- Leda grupper utifrån delaktighetsperspektiv.
- Undersöka, reflektera och använda dokumentation som arbetssätt.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen består av ett moment om 10 poäng, varav 3 poäng VFU för studerande inom lärarprogrammet inom egen verksamhet för studerande på fristående kurs. Kursen bygger på tvärvetenskaplig grund med utgångspunkt i de beteendevetenskapliga, samhällsvetenskapliga och medicinska/biologiska forskningsfälten. Arbetsformer i kursen är VFU, föreläsningar, självständigt individuellt arbete, arbete i grupper, och inlämningsuppgifter. IKT, informationsteknik och kommunikation med hjälp av Internet används.

Lärare och deltagare skall i samråd konkretisera kursens syften och formulera mål för undervisningen. Vid frånvaro skall ersättningsuppgift genomföras efter överenskommelse med kursansvarig. Kursen utvärderas i samråd mellan studenter och lärare samt elektroniskt. Kursvärderingen är en del av kursutvecklingen.

Den verksamhetsförlagda utbildningen skall ge erfarenheter av och insikter i:

- lärande, lärandets variationer och delaktighet
- hur specialpedagogiskt arbete kommer till uttryck och är organiserat i olika skolformer och ämnen
- värdegrundsfrågor med utgångspunkt från måldokument och lärandesituationer
- planering och genomförande av pedagogisk aktivitet i samråd med VFU-handledare
- observera och analysera socialt samspel i förskolerummet/klassrummet

Innehåll:

- Specialpedagogik, individuell utveckling, lärande, lärandets variationer och delaktighet
- Specialpedagogik i ett samhällsperspektiv
- Koncentrationssvårigheter, funktionsnedsättning och handikapp: introduktion
- Förebyggande specialpedagogiska arbetssätt: ledarskap, organisation, grupprocesser

Under VFU dokumenterar och reflekterar studenten över:

- Olika delar av det specialpedagogiska arbetet i partnerområdet
- Barns och ungas lärandemiljöer kopplat till skolans styrdokument
- IKT i det specialpedagogiska arbetet samt analyserar och utvärderar pedagogiskt datorprogram

Vidare ingår forskningsmetodiska inslag, demokratifrågor, mänskliga rättigheter och "en skola för alla". Genusperspektiv ingår dels i kurslitteratur, dels i form av föreläsning.

5 EXAMINATION

I kursen ingår en individuell skriftlig examinationsuppgift som graderas Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd, samt en gruppuppgift som redovisas muntligt och skriftligt och graderas Godkänd eller Underkänd. Bägge uppgifterna är knutna till VFU.

Som betyg på kursen används något av uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på bägge examinationsuppgifterna samt att inlämningsuppgifter genomförts. För att erhålla betyget Väl Godkänd på hel kurs krävs dessutom väl godkänt resultat på den individuella examinationsuppgiften.

Studenter som godkänts på kursen ska på begäran erhålla kursbevis.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Obligatorisk gemensam litteratur

- Ahlberg, A. (2001). *Lärande och delaktighet*. Lund: Studentlitteratur (173 s).
- Ambjörnsson, F. (1998). *Kroppen kan vara jagets fångelse*. Tidskriften Locus 3/98.
www.lhs.se/iol/locus
- Börjesson, M. & Palmblad, E. (red.) (2003) *Problembarnets århundrade*. Lund: Studentlitteratur. (215s)
- Fischbein, S. Österberg, O. (2003). *Mötet med alla barn – ett specialpedagogiskt perspektiv*. Stockholm: Förlagshuset Gothia AB. (243 s).
- Folkesson, A. (2004). *Datorn i det dialogiska klassrummet*. Lund: Studentlitteratur. (162 s).
- Gustavsson, A. (red.) (2004). *Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur. (s. 173 – 199).
- Johansson, E. & Johansson, B. (2003). *Etiska möten i skolan : värdefrågor i samspel mellan yngre skolbarn och deras lärare*. Uppsala: Almqvist & Wiksell. (269 s).
- Lemming, L. (2005). *Flickor med Asperger syndrom*. Lärarhögskolan i Stockholm: Institutionen för Individ, omvärld och lärande. Studentarbete. Finns att hämta på:
<http://annkysdistansmaterial.blogspot.com/>
- Normell, M. (2002) *Pedagog i en förändrad tid – om grupphandledning och relationer i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (137 s).
- Repstad, P. (1999). *Närhet och distans: kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur (s. 21-53 & s. 86-111)
- Skolverket. (2001). *Att arbeta med särskilt stöd med hjälp av åtgärdsprogram*. Stockholm. (19 s). www.skolverket.se
- Vernersson, I-L. (2002). *Specialpedagogik i ett inkluderande perspektiv*. Lund: Studentlitteratur (82 s).
- Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet, 103 78 Stockholm. www.vr.se

Samtliga styrdokument för förskola och skola ingår som kursmaterial. Till detta tillkommer valbar litteratur om ca 800 sidor som väljas i samråd med kursansvarig.

Förslag till valbar litteratur

- Danielsson, L. & Liljeroth, I. (1996). *Vägval och växande. Förhållningssätt, kunskap och specialpedagogik för yrkesverksamma hjälpare*. Stockholm: Statens skolverk: Liber distribution (240 s)
- Linde, G. (red.) (2001). *Värdegrund och svensk etnicitet*. Lund: Studentlitteratur
- Lagerheim, B. (1994). *Att utvecklas med handikapp: möjligheter och begränsningar hos barnet, familjen och omgivningen*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (242 s)
- Helldin, R. (1998). *Kommunerna och den specialpedagogiska verksamheten. – I dag och i morgon*. Stockholm: LHS Förlag (220 s)
- Läroplaner för den obligatoriska skolan, förskolan och de frivilliga skolformerna. Stockholm: Utbildningsdepartementet (ca 50 s)
- Svenska Unesco. (1996). *Salamanca-deklarationen och handlingsram för undervisning av elever med behov av särskilt stöd*. Svenska Unescorådets skriftserie nr 4/96 (37 s)
- Tideman, M. (red) (1999). *Handikapp synsätt principer perspektiv*. Stockholm: Johansson & Skyttemo Förlag AB.
- United Nations Utrikesdepartementet Socialdepartementet (1995). *Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och jämlikhet*. Stockholm: Socialdepartementet Utrikesdepartementet (40 s)